

Biuletyn Informacji Publicznej

Instytutu Pamięci Narodowej
Komisja Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu

Dane osoby z katalogu osób "rozpracowywanych"

Imiona: Stanisław
Nazwisko: Szopa
Miejsce urodzenia: Muniaczkowice
Data urodzenia: 30-12-1931
Kraj urodzenia: Polska
Imię ojca: Florian
Imię matki: Wiktoria
Dodatkowe informacje:

Treść zapisów ewidencyjnych

Opis materiałów	Stan zachowania	Uwagi
<p>Akta kontrolno-śledcze przeciwko Stanisławowi Szopie, który był żołnierzem organizacji Józefa Lacha ps. "Kolek" w okresie od lata 1952 do 25.08.1953 i brał udział w jego akcjach zbrojnych. Zatrzymany 25.08.1953 przez WUBP w Krakowie i osadzony w Więzieniu przy ul. Montelupich w Krakowie.</p> <p>Postanowienie o tymczasowym aresztowaniu wydała 26.08.1953 Wojskowa Prokuratura Rejonowa w Krakowie. W protokole śledztwa oficer śledczy zamieszczał informacje sprzeczne z tymi, które zeznawał Szopa oraz groził mu. Akt oskarżenia został sporządzony 12.11.1953 przez oficera śledczego WUBP w Krakowie, por. Stanisława Krawczyka. Oskarżony z art. 14 par. 1 i art. 4 par. 1 Dekretu z 13.06.1946 oraz z art. 259 i 257 KK, tj. o przynależność do organizacji Lacha i udział w jej akcjach. Sprawa została skierowana do Wojskowego Sądu Rejonowego w Krakowie. Materiały złożono 22.12.1953 w Archiwum Wydz. II WUBP w Krakowie pod dawną sygn. 13506/I. Przerejestrowano 03.05.1972 do nr 3642/III.</p>	<p>Akta o sygn. IPN Kr 07/3425 (3642/III).</p>	

Sprawa przed Wojskowym Sądem Rejonowym przeciwko Stanisławowi Szopie. Rozprawa Główna odbyła się 19.12.1953. Sąd orzekał w składzie: przewodniczący - mjr Mikołaj Tołkan oraz ławnicy: szer. Włodzimierz Opęchowski i szer. Tadeusz Kocharński. W trakcie rozprawy wyszły na jaw nieprawidłowości w śledztwie (zastraszanie, zapisywanie w protokole rzeczy sprzecznych z zeznaniami oskarżonego Szopy). "Obronę osk-nego uznał Sąd jednakże za wykrętną". W dniu 21.12.1953 skazał go na łączną karę 7 lat więzienia za udział w organizacji niepodległościowej Lacha, udział w jej akcjach oraz posiadanie broni. Od wyroku adwokat Szopy wniósł skargę rewizyjną do Najwyższego Sądu Wojskowego, zarzucając WSR w Krakowie "naruszenie prawa materialnego przez błędne jego zastosowanie" oraz "skazanie wbrew okolicznościom sprawy". NSW na postanowieniu niejawnym 16.02.1954 postanowił częściowo umorzyć postępowanie karne, pozostawiając jednak bez zmiany wyrok 7 lat więzienia. Osadzony w więzieniu w Krakowie, 15.03.1954 przeniesiony do więzienia w Wiśniczu Nowym, 09.03.1956 do Centralnego Ośrodka Pracy Więźniów w Brzezinach Śląskich, a 23.05.1956 do COPW w Miłowicach. Kolejne prośby o ulaskawienie WSR w Krakowie pozostawiał bez biegu. W dniu 01.06.1956 Sąd Wojewódzki w Krakowie na podstawie amnestii zmniejszył karę do 3 lat więzienia. W dniu 29.06.1956 Sąd Wojewódzki w Krakowie wydał postanowienie o warunkowym, przedterminowym zwolnieniu Stanisława Szopy z więzienia.

Akta o sygn. IPN Kr 110/5186 (Sr 389/53).

Charakterystyka nr 17 sporządzona w KWMO w Krakowie dot. organizacji niepodległościowej Józefa Lacha ps. "Kolek", "Żelazny". Członkami organizacji byli żołnierze 106 DP Bolesława Michała Niecjuji-Ostrowskiego ps. "Tysiąc" z okresu okupacji oraz żołnierze WiN. Oddział został zorganizowany przez Mieczysława Molendę i Józefa Lacha w 1947 roku, po rozbiciu "bojówki dywersyjnej WiN". Początkowo dowódcą był Molenda, a po jego śmierci został nim Lach. Obszar działalności organizacji obejmował cały powiat miechowski, a ponadto część powiatu krakowskiego i pińczowskiego. Józef Lach został aresztowany w 1953 roku i skazany na śmierć. Wyrok wykonano w 1954 roku. Osoby szczególnie odpowiedzialne za zniszczenie organizacji niepodległościowej Lacha to: naczelnik Wydziału III WUBP w Krakowie Stefan Sokołowski, pracownicy tegoż wydziału: Stanisław Zajac i Czesław Rzechuła oraz agent ps. "Janek" za pomocą którego UB prowadził z J. Lachem grę operacyjną. Akta zawierają kwestionariusz osobowy Stanisława Szopy, który występuje jako współpracownik organizacji J. Lacha.

Akta o sygn. IPN Kr 074/17 (17/X).